

Utdanningsetaten i Oslo kommune
Epost: postmottak@ude.oslo.kommune.no

Ellingsrudåsen skole i Oslo kommune
Att.: Rektor Thomas Hansen / epost: Thomas.Hansen@ude.oslo.kommune.no

Klemetsrud skole i Oslo kommune
Att.: Rektor Arild Johnsen / epost: arild.johnsen@ude.oslo.kommune.no

Stenbråten skole i Oslo kommune
Att.: Rektor Lene Fossler Minge / epost: lene.minge@osloskolen.no

Asker, 26. januar 2021

OSLOSKOLENES SANKSJONER MOT LEGITIMT SYN PÅ EKTESKAPET

Verdialliansen er ikke part eller involvert i den konkrete saken som her omtales, men skriver på bakgrunn av organisasjonens formål, og sakens allmenne interesse og konsekvenser.

Flere Osloskoler avslutter praksisavtale med NLA Høgskolen grunnet skolens verdidokument:

Ekteskapet mellom mann og kvinne er i den tradisjonen NLA Høgskolen står i forstått som bærende norm i samlivsetikken.

Fra verdidokumentet, forutsatt rett sitert i Vårt Land lørdag 23. januar 2021

<https://www.vl.no/religion/2021/01/23/oslo-skole-mener-at-nlas-verdidokument-er-mer-diskriminerende-enn-at-studenter-nektes-laererpraksis/>

I en annen artikkel refereres det fra et brev skrevet av Cornelia Egge, som er programansvarlig for grunnskoleutdanningen ved NLA Høgskolen:

Noen av dere har opplevd at dere har møtt kritikk for at dere går på NLA, andre har fått høre at de ikke får en godkjent lærerutdanning eller at jobbmulighetene deres er begrenset fordi dere går på NLA eller at dere må forsvare NLAs verdidokument. Sammen med disse opplevelsene har det oppstått både rykter og redsel for at lærerutdanningen ikke er god nok, eller at praksissamarbeidet med NLA står i fare.

Artikkel i Vårt Land fredag 15. januar 2021

<https://www.vl.no/religion/2021/01/15/skoler-vil-ikke-ha-praksissamarbeid-med-nla/>

Kommunikasjonsdirektør Trine Lie Larsen er sitert som følger for Utdanningsetaten:

Avtaleperioden gikk ut ved nyttår og vi kommer til å videreføre ny avtaleperiode. I Osloskolen er ansvaret for å inngå praksisavtaler med ulike lærerutdanninger delegert til den enkelte rektor. Vi har fått informasjon om at to av skolene våre ikke ønsker å videreføre samarbeidet med NLA, og det har de mulighet til å gjøre.

Artikkel i Vårt Land fredag 15. januar 2021

<https://www.vl.no/religion/2021/01/15/skoler-vil-ikke-ha-praksissamarbeid-med-nla/>

DISKRIMINERING?

Leder for driftsstyret ved Ellingsrudåsen skole, Tommy Monge, uttaler til Vårt Land:

Når man har et slikt syn på homofili, ser jeg ikke at avtalebruddet skal være et problem. Jeg oppfatter ordlyden i NLAs verdidokument som mer diskriminerende enn at enkelte studenter ikke får praksisplass på skolen.

Driftsstyreleder ved Ellingsrudåsen skole til Vårt Land lørdag 23. januar 2021

<https://www.vl.no/religion/2021/01/23/oslo-skole-mener-at-nlas-verdidokument-er-mer-diskriminerende-enn-at-studenter-nektes-laererpraksis/>

Det er etter vår vurdering ikke grunnlag for å hevde at et verdigrunnlag som formulerer ekteskap og vigsel for én mann og én kvinne som bærende norm er diskriminerende:

Fra utredningen om homofiles levekår i 2001:

Det faktum at homofile og lesbiske kan inngå partnerskap, og at dei har eit juridisk vern mot krenkingar frå andre på grunn af homofil orientering og livsform, gjer sitt til at unge menneske opplever ei legitimering av denne livsforma. Det same gjer open innstilling i media og skole og det at mange kjende personar vel å vere opne om si homoseksuelle orientering.

Norge: St.meld.nr. 25 (2000 - 2001) pkt. 4.1

<https://www.regjeringen.no/contentassets/9e533516e64d487d96a710f3821e077c/nn-no/pdfa/stm200020010025000dddpdfa.pdf>

Fra regjeringens høringsnotat til forslaget om felles ekteskapslov, 2007:

Ulik behandling av registrerte partnerskap og ekteskap har til dels vært oppfattet som diskriminering av homofile og lesbiske. Med hensyn til internasjonal privatrett kan det imidlertid neppe være grunnlag for se en eventuell ulik behandling av likekjønnede og forskjelligkjønnede ekteskap som diskriminerende.

Høringsnotatet til felles ekteskapslov, pkt. 6.3.1

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/felles-ekteskapslov-pa-horing/id467527/>

Fra regjeringens lovforslag om felles ekteskapslov i februar 2008:

At staten har etablert forskjellige lovgivninger og ordninger for hhv. ulikekjønnede og likekjønnede par, kan i seg selv ikke med rimelighet kalles diskriminering, så lenge disse ordningene er tilnærmet sammenfallende mht. rettigheter og plikter. Dette er et syn som finner støtte i juridiske fagmiljøer.

Ot.prp. nr. 33 (2007 – 2008), side 20

<https://www.regjeringen.no/contentassets/858f789f394446e6a33b1f7aec7da15e/no/pdfs/otp200720080033000dddpdfs.pdf>

Den europeiske menneskerettighetsdomstol (EMD) har tolket EMK artikkel 12 slik at bestemmelsen bare beskytter den tradisjonelle form for ekteskap, med det menes ekteskap mellom to personer av ulikt kjønn. Homofiles rett til å inngå ekteskap er dermed ikke direkte beskyttet av konvensjonen.

Ot.prp. nr. 33 2007–2008, side 12

<https://www.regjeringen.no/contentassets/858f789f394446e6a33b1f7aec7da15e/no/pdfs/otp200720080033000dddpdfs.pdf>

I Sverige hadde utredningen SOU 2007: 17 tilsvarende vurderinger:

Att äktenskapet inte står öppet för par med samma kön torde dock varken enligt regeringsformen eller enligt Europakonventionen i och för sig innebära en diskriminering på grund af sexuell läggning, men det torde ändå innebära en form af särbehandling.

SOU 2007: 17, sammenfatning side 17

<http://www.regeringen.se/contentassets/d8ce4c0dfea547c391469ac9a5646feb/aktenskap-for-par-med-samma-kon---vigsselfragor-hela-dokumentet-sou-200717>

Ordlyden i den europeiske menneskerettighetskonvensjonens Art. 12, Right to marry, er inntatt i den norske menneskerettighetsloven:

Men and women of marriageable age have the right to marry and to found a family, according to the national laws governing the exercise of this right.

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/*#*

Myndighetene i Wien i Østerrike avviste i 2002 avviste to menn å inngå ekteskap. I juni 2010 ble saken behandlet av menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg. Dommen forplikter ikke staten til å omdefinere ekteskapet til å omfatte par av samme kjønn.

Referanse: Schalk & Kopf mot Østerrike:

[http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-99643#{"display":\["0"\],"languageisocode":\["ENG"\],"appno":\["30141/04"\],"itemid":\["001-99605"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/enq?i=001-99643#{)

Følgende spørsmål ble i april 2014 sendt til Likestillings og diskrimineringsombudet:

Slik vi forstår det, er diskriminering forbudt og forbundet med straffeansvar etter norsk lov. Anklager om diskriminering er dermed også anklage om straffbar handling og praksis. Dette tilsier at det bør foretas en begrepsavklaring vedr anvendelse av begrepet diskriminering på en ekteskapsforståelse og vigselspraksis som forbeholder ekteskapet for mann og kvinne. Vi anmoder derfor med dette om en kompetent vurdering av hvordan / hvorvidt diskriminering kan anvendes om en ekteskapsforståelse og vigselspraksis der ekteskapet forbeholdes mann og kvinne.

LDO svarte følgende i epost 28. april 2014:

Begrepet diskriminering

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til din e-post datert 15. april 2014. Ombudet forstår deg slik at du ønsker å få vite om et kirkesamfunns nektelse av å vie likekjønnede kan defineres som diskriminering. Ombudet har ikke behandlet saker som tar stilling til dette.

Å ikke vie likekjønnede er forskjellsbehandling av heterofile og homofile etter § 5 i Lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. En slik forskjellsbehandling er antagelig likevel saklig etter samme lovs § 6, og er dermed ikke diskriminering etter loven.

I samfunnsdebatten brukes begrepet diskriminering om mange forhold som ikke er diskriminering etter loven. Kirken forskjellsbehandler de som ønsker å inngå likekjønnede ekteskap. Ordet diskriminering betyr rent språklig usaklig forskjellsbehandling. At noen mener at kirkens nektelse av å vie likekjønnede er diskriminering, er dermed ikke særlig oppsiktsvekkende.

Det er viktig å understreke at brudd på diskrimineringsregelverket ikke er straffbart etter straffeloven. En påstand mot noen om diskriminering er derfor ikke en påstand om at vedkommende har begått en straffbar handling.

Det er ikke hjemmel for å hevde at det NLA uttrykker i sitt verdidokument er diskriminerende, slik verdigrunnlaget er referert i media. Det er et legitimt synspunkt å mene noe annet, men subjektive meninger kan ikke være grunnlag for denne type avgjørelser.

DISKRIMINERINGSGRUNNLAG

Begrepet «*diskrimineringsgrunnlag*» defineres slik av SNL:

Diskrimineringsgrunnlag er lovgivningens oppstilling av forhold som det er ulovlig å diskriminere noen på grunnlag av.

Store Norske om «*diskrimineringsgrunnlag*»:

<https://snl.no/diskrimineringsgrunnlag>

Ved motsetninger og mellom grupper som hver for seg representerer ett eller flere av lovens diskrimineringsgrunnlag, bør samfunnet etablere felles retningslinjer for hvordan borgere, grupper av borgere og tros- og livssynssamfunn forventes å fungere sammen.

Slike retningslinjer må i samme utstrekning anerkjenne og respektere den enkelte borgers og gruppes menneskerettigheter og variasjon av diskrimineringsgrunnlag.

Osloskolene forstås dithen at objektiv likebehandling av diskrimineringsgrunnlag fravikes til fordel for aksjoner basert på meninger og flertall ved skolenes ledelse og driftsstyrer.

LIKESTILLINGS- OG DISKRIMINERINGSLOVEN

Likestillings- og diskrimineringslovens regulerer forbud mot diskriminering.

§ 6. Forbud mot å diskriminere

Diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder eller kombinasjoner av disse grunnlagene er forbudt. Med etnisitet menes blant annet nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge og språk.

Forbudet omfatter diskriminering på grunn av eksisterende, antatte, tidligere eller fremtidige forhold som nevnt i første ledd.

Forbudet gjelder også hvis en person blir diskriminert på grunn av sin tilknytning til en annen person, og diskrimineringen skjer på grunn av forhold som nevnt i første ledd.

Med diskriminering menes direkte eller indirekte forskjellsbehandling etter §§ 7 og 8 som ikke er lovlig etter §§ 9, 10 eller 11.

§ 7. Direkte forskjellsbehandling

Med direkte forskjellsbehandling menes at en person behandles dårligere enn andre blir, har blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon, på grunn av forhold som nevnt i § 6 første ledd.

§ 8. Indirekte forskjellsbehandling

Med indirekte forskjellsbehandling menes enhver tilsynelatende nøytral bestemmelse, betingelse, praksis, handling eller unnlattelse som vil stille personer dårligere enn andre, på grunn av forhold som nevnt i § 6 første ledd.

Likestillings- og diskrimineringsloven

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51>

Verdialliansen har den forståelse at Oslokolene søker å ramme NLA, og dermed studenter tilknyttet NLA, med formål at aksjonen skal medføre reformulering av skolens verdigrunnlag.

Aksjonene er altså begrunnet i forhold som er definert som diskrimineringsgrunnlag.

Vi kan ikke se at aksjonene dekkes av lovens adgang til lovlig forskjellsbehandling eller positiv særbehandling. Oslokolene bryter dermed etter vår mening forbudet mot diskriminering.

ARBEIDSMILJØLOVEN

Arbeidsmiljølovens § 13-1 regulerer forbud mot diskriminering:

(1) Direkte og indirekte diskriminering på grunn av politisk syn, medlemskap i arbeidstakerorganisasjon eller alder er forbudt.

(2) Trakassering og instruks om å diskriminere personer av grunner nevnt i første ledd anses som diskriminering.

(3) Bestemmelsene i dette kapittel gjelder tilsvarende ved diskriminering av arbeidstaker som arbeider deltid eller er midlertidig ansatt.

(4) Ved diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon i forbindelse med fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk gjelder likestillings- og diskrimineringsloven.

Arbeidsmiljøloven § 13 - 1

<https://lovdata.no/lov/2005-06-17-62/§13-1>

Arbeidsmiljølovens formål er å fremme et godt arbeidsmiljø. Vern mot diskriminering er utfyllende regulert i § 13 – 1. De aksjonene som Oslokolene gjennomfører mot NLA vil antakelig oppleves belastende for ansatte som deler det verdigrunnlaget som er formulert i verdidokumentet til NLA og som arbeidsgiver nå aksjonerer mot.

OPPLÆRINGSLOVEN

Det vises til bl.a følgende i formålsparagrafen i opplæringsloven:

Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som òg kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.

Fra opplæringsloven, § 1-1

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

NLA søker antakelig ikke praksisplass for sine studenter ved grunnskoleutdanningen med den forventningen at de skal formidle til elevene verdidokumentets syn på ekteskapet.

Den forståelsen av ekteskapet som verdidokumentet uttrykker er i samsvar med status for konvensjon om menneskerettighetene og menneskerettighetsdomstolens avgjørelser, og har dermed god forankring i menneskerettighetene, som formålsparagrafen henviser til.

Oslokolene avdekker manglende respekt for opplæringsloven og lovens formål.

SKIKKETHET I HØYERE UTDANNING

Forskriften om skikkethetsvurdering i høyere utdanning har som formål å avdekke om studenten har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket.

Forskrift om skikkethetsvurdering

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-06-30-859>

Osloskolenes aksjoner kan utledes til påstand om at studenter som etter sin samvittighet deler verdigrunnlaget til NLA, ikke er skikket til å utøve yrke som lærer i grunnskolen.

Forskriften om skikkethetsvurderingen gir ingen hjemmel i forskriften til å utelukke studenten på bakgrunn av vedkommendes samvittighet og/eller tilknytning til tros- og livssynssamfunn.

De samme objektive kriterier som skikkethetsvurderingen skal bygge på, må anerkjennes av Oslo kommune ved vurdering av ansatt personale og studenter i praksis.

STRAFFELOVEN § 186

Straffelovens § 186 om diskriminering har følgende ordlyd:

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som i ervervsmessig eller liknende virksomhet nekter en person varer eller tjenester på grunn av personens

- a) hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse,*
- b) religion eller livssyn,*
- c) seksuelle orientering,*
- d) kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, eller*
- e) nedsatte funksjonsevne, såfremt nektelsen ikke skyldes manglende fysisk tilrettelegging.*

På samme måte straffes den som av en slik grunn nekter en person adgang til en offentlig forestilling, oppvisning eller annen sammenkomst på de vilkår som gjelder for andre.

Straffelovens § 186

<https://lovdata.no/lov/2005-05-20-28/§186>

Verdialliansen har ikke juridisk kompetanse til å angi rekkevidden av de enkelte paragrafene i straffeloven, men slik vi leser § 186 er det nærliggende å vurdere at Osloskolenes avslutning av samarbeid om å motta studenter ved grunnskoleutdanningen hos NLA, og begrunnelsen som er gitt for dette, medfører ulovlig diskriminering.

LÆRERUTDANNING 2025

Regjeringen lanserte i 2017 den nasjonale strategien «*Lærerutdanning 2025*» for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene. Strategien har ingen referanser eller kriterier knyttet temaer som nå begrunner Oslo skolens oppsigelse av samarbeidet med NLA om praksisplasser.

Lærerutdanning 2025 - Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene
https://www.regjeringen.no/contentassets/d0c1da83bce94e2da21d5f631bbae817/kd_nasjon-al-strategi-for-larerutdanningene nett 11.10.pdf

Allerede Stortingsmelding nr. 11 (2008 – 2009) «*Læreren Rollen og utdanningen*», meldte behov for mer strukturerte rammer for samarbeid mellom lærerutdanning og skoleeier, og behov for et system med obligatoriske partnerskapsavtaler som skulle klargjøre roller, ansvar og gjensidige forpliktelser. Slike avtaler ble knyttet til praksisopplæringen/-studiet primært.

Stortingsmelding nr. 11 (2008 – 2009) «Læreren Rollen og utdanningen»
<https://www.regjeringen.no/contentassets/9969c3f46f0c4a4f95ed9eee70b3ed19/partnerskap-i-larerutdanningene---et-kunnskapsgrunnlag.pdf>

Som ledd i arbeidet med å følge opp målene i den nasjonale strategien opprettet regjeringen ekspertorganet «*Faglig råd for lærerutdanning 2025*». Faglig råd har fått i oppdrag å utrede og utvikle nasjonale rammer for partnerskap mellom lærerutdanningene, barnehager og skoler.

Den første rapporten, «*Partnerskap i lærerutdanningene – et kunnskapsgrunnlag*», beskriver etableringen og organiseringen av lærerutdanningsbarnehager og lærerutdanningskoler, og etablerer et kunnskapsgrunnlag for partnerskapet.

Rapporten gir en kunnskapsoversikt over internasjonal og nordisk forskning på feltet og et utvalg prototyper som illustrerer hvordan partnerskap kan organiseres og har en gjennomgang av eksisterende partnerskapsavtaler.

Rapporten viser til at Kunnskapsdepartementet i 2017 ga et supplerende tildelingsbrev til lærerutdanninger som tilbyr grunnskoleutdanning. Det supplerende tildelingsbrevet understreket at det overordnede målet er å styrke praksisopplæring om FoU-samarbeid gjennom lærerutdanningskoler. Det ble vist til konkrete og presiserte mål som var hentet fra lærerutdanningsstrategien (rapporten side 18).

Partnerskap for kvalitet i lærerutdanningene – anbefalinger fra Faglig råd
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/partnerskap-for-kvalitet-i-larerutdanningene/id2783256/>

Ny rapport fra Faglig råd ble presentert av Kunnskapsdepartementet 3. november 2020 og svarer oppdraget til Rådet om å vurdere behov for å forskriftsfeste overordnet ansvar, roller og oppgaver i partnerskap mellom lærerutdanning og barnehage/skole og deres eiere.

Faglig Råd samlet seg om noen prinsipper for partnerskap uavhengig av forskriftsfesting:

- studentens rett til utdanning av høy kvalitet må være sikret
- målet om profesjonsutvikling og utdanningskvalitet må gjelde alle
- partnerskapene må være bygget på likeverdighet mellom partene
- partnerskapene må ha felles mål, avklarte forventninger og god kommunikasjon
- lokalt handlingsrom må ivaretas
- finansieringen må være forutsigbar

Partnerskap i lærerutdanningene – et kunnskapsgrunnlag fra Faglig råd
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/partnerskap-i-larerutdanningene--et-kunnskapsgrunnlag/id2689988/>

Verken den nasjonale strategien for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene eller tiltak og initiativer som iverksettes som oppfølging av strategien, gir anbefaling eller grunnlag for den type aksjoner som nå iverksettes av Oslo skoler mot NLA Høgskolen.

Slik vi forstår den nasjonale strategien og de prinsippene som er anbefalt av Faglig Råd for partnerskap mellom utdanningsinstitusjonene og lærerutdanningsskolene, så bryter Oslo skolene nå med flere av disse anbefalte prinsippene.

Den type aksjoner som nå iverksettes av Oslo skolene er derfor egnet til å undergrave det pågående kvalitetsarbeidet i norsk skole, hvor forpliktende partnerskapsavtaler og samarbeid mellom grunnskoleutdanningen og lærerutdanningsskolen er en forutsetning.

KONKLUSJON

Oslo kommune v/ Utdanningsetaten må bekrefte, med forpliktelse for samtlige grunnskoler i Oslo at det ikke er i konflikt med norsk lov eller menneskerettighetene å anse ekteskapet mellom mann og kvinne som bærende norm i samlivsetikken.

Med vennlig hilsen
 VERDIALLIANSEN

Jan Harsem, for styret

Verdialliansen - Nettverk for kristne verdier og menneskerettigheter – skal fremme og forsvare kristne verdier i samfunnet. Verdialliansen skal også fremme og forsvare kristen tro, identitet og verdigrunnlag som legitimt og beskyttet av menneskerettighetenes diskrimineringsvern.

VERDIALLIANSEN

Nettverk for menneskerettigheter og kristne verdier

ORG.NR.: 913 714 547

POST: Postboks 23 • 1371 Asker • Norge

WEB: www.verdialliansen.no (kommer) / FACEBOOK: <https://www.facebook.com/verdialliansen>

EPOST: jan@verdialliansen.no / TLF.: 95 77 11 99